

T.E.

País Valencià

federació d'ensenyament

S U P L E M E N T

NÚM. 342 - ABRIL 2013

www.pv.ccoo.es/ensenyament

EL LINXAMENT PÚBLIC
COM A INSTRUMENT SINDICAL

EL MÈTODE ERGOPAR

ESPECIAL
SALUT
LABORAL

Sumari

NÚMERO 342 - ABRIL DE 2013

EDITORIAL

El linxament públic com a instrument sindical

Miguel Ángel Vera 3

SALUT LABORAL

CCOO insta la Conselleria d'Educació que complisca les seues responsabilitats quant a riscos laborals

Javier Pérez Ferré i Paco García Alcaraz 4

UNIVERSITAT

Estructura preventiva a la universitat. Directrius per a l'adaptació de la legislació de prevenció de riscos laborals a la universitat

Pepe Fuentes Ballesteros..... 5

Docents: treballadors d'alt risc laboral i baixa consciència preventiva

José Barril Antuña 6

PSEC

La salut laboral enfront de les condicions laborals que hi ha

Mada Macià 7

COL-LABORACIÓ

Carta d'una alumna a l'escola pública 7

Malalties professionals en la docència

Juan M. Soria García..... 8

La presència d'amiant en els col·legis de primària i secundària

Roberto García Roig i Salvador Hidalgo Nadal 9

Els disruptors endocrins

Magda Sáez Cervera 10

Mètode ERGOPAR. Un procediment d'ergonomia

participativa per a la prevenció de la salut laboral 11

Experiència d'aplicació del mètode ERGOPAR en centre

de paràlisi cerebral infantil de Creu Roja

Begoña Bataller Pla..... 12

Experiència d'ergonomia participativa en quatre centres

d'atenció a la discapacitat

M.ª José Sevilla Zapater..... 13

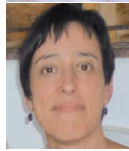
S'ha aplicat la Llei 38/1999, de 5 11/99, d'ordenació de

l'edificació a les obres...?

Carlos Domínguez Ponciano 14

FORMACIÓ

Jornada d'Intercanvi d'Experiències docents. 2.ª edició..... 15

llocs on pots trobar-nos

COMARCA	TEL.	CORREU ELECTRÒNIC
COMARQUES DEL NORD	96 426 01 52	ensecastello@pv.ccoo.es
CAMP DE MORVEDRE - ALT PALÀNCIA	96 267 47 21	uc1515@pv.ccoo.es
EL CAMP DE TÚRIA	96 278 34 68	ensenyament@pv.ccoo.es
L'HORTA	96 388 21 55	ensenyament@pv.ccoo.es
LA HOYA DE BUÑOL	96 250 03 94	uc1519@pv.ccoo.es
PLANA DE UTIEL - REQUENA	96 230 25 69	uc1519@pv.ccoo.es
LA COSTERA - C. NAVARRÉS	96 228 01 45	uc1517@pv.ccoo.es
LA VALL D'ALBAIDA	96 291 45 04	uc1525@pv.ccoo.es
L'ALCOIÀ - COMTAT	96 554 39 66	uc1502@pv.ccoo.es
LA SAFOR	96 295 41 36	uc1523@pv.ccoo.es
LA RIBERA	96 241 77 95	alzira-ensenyament@pv.ccoo.es
ALACANTÍ	96 598 25 84	epublica-alacanti@pv.ccoo.es eprivada-alacanti@pv.ccoo.es
LA MARINA	96 578 01 72	denia@pv.ccoo.es
ALT VINALOPÓ	96 585 70 07	uc1506@pv.ccoo.es
MITJÀ I VALLS DEL VINALOPÓ	96 580 09 70	uc1507@pv.ccoo.es
BAIX VINALOPÓ	96 538 79 47	uc1507@pv.ccoo.es
VEGA BAIXA	96 667 53 00	enseix@pv.ccoo.es
	96 674 00 65	enseorihuela@pv.ccoo.es
	96 571 14 56	ensetorrevieja@pv.ccoo.es

UNIVERSITAT

VALÈNCIA - ESTUDI GENERAL	96 398 30 17	ccoo@uv.es
POLITÈCNICA DE VALÈNCIA	96 387 70 40	ccoo@upv.es
ALACANT	96 590 34 86	ccoo@ua.es
JAUME I DE CASTELLÓ	96 472 88 13	ccoo@nuv.uji.es
MIGUEL HERNÁNDEZ, ELX	96 665 85 94	ccoo@umh.es

Les fotografies d'aquest número corresponen a mobilitzacions dutes a terme per la FE CCOO PV al País Valencià.

T.E.

CCOO
federació d'ensenyament

**PAÍS
VALENCIÀ**

La Revista T.E. del País Valencià se edita també en castellano. Esta edición la podéis consultar en nuestra página web: www.pv.ccoo.es/ensenyament. La encontraréis en el apartado: **Publicacions / Federació d'Ensenyament CCOO-PV / TE**, disponible desde el número 258 correspondiente al mes de diciembre de 2004

Coordina la Redacció:

Pau Díaz

Coordina la publicació:

Roberto Romero

Consell de Redacció:

*Miguel Ángel Vera, Xelo Valls,
Ramón Martínez, Pepa Ramis,
Ferran García, Mada Macià, Pau Díaz,
Lourdes Peñalver, Alejandro Lorente,
Maribel Belda, Neus Carrasco,
Roberto Romero, Mila García,
Pura Díaz*

Col·labora: **Dolors Monferrer**

Col·laboració gràfica: **Ximo Antón**

Oficina de Promoció i d'Ús del Valencià de CCOO PV:

Purín Morant - Lluís Armero

Edita:

Federació d'Ensenyament de CCOO PV
www.pv.ccoo.es/ensenyament

Impress en paper reciclat

DIPÒSIT LEGAL: M. 4406-1992
ISSN: 1131-9615

El Consell de Redacció de la T.E. del País Valencià, juntament amb l'Oficina de Promoció i d'Ús del Valencià de CCOO-PV, són responsables de les traduccions dels articles.

La Federació d'Ensenyament de CCOO del País Valencià no s'identifica necessàriament amb les opinions exposades en els articles signats.

El linxament públic com a instrument sindical

NO PUC NO REFERIR-ME a la situació que es va provocar el dia 3 d'abril en eixir de la Conselleria, moments després de la signatura de l'Acord que regula les condicions del professorat interí fins a 2015

Dues imatges m'han quedat gravades: la primera la passivitat del sindicat convocant de la concentració davant els insults, vexacions i impropis que algunes persones ens van dirigir; la segona l'odi que es reflectia en les cares de les persones que ens insultaven.

Nosaltres de cap manera ens fem responsables del grau de crispació, de violència, que s'ha generat de manera intencionada; nosaltres no hem demanat en cap mesa de portaveus que es parlara d'un nou acord que regulara les condicions de treball d'aquest personal, la Conselleria va accedir a aquesta petició i... denuncia l'acord anterior. Està clar que les seues intencions eren molt distintes i **anaven encaminades a un canvi radical, que en gran manera ha sigut parat.**

Aquesta Federació ha denunciat la política d'agressió permanent contra l'escola pública, hem denunciat les agressions del Decret Vela, del Decret Wert/Català, de les retallades salarials i l'augment d'hores del professorat, de l'augment de ràtios, de la supressió dels llocs de treball en els IES i CEIP. En l'últim editorial denunciava els canvis produïts en el decret d'escolarització, el reconeixement dels *non nats* a l'hora de la baremació, d'haver sigut antic alumne, del districte únic que trenca el procés de socialització en els nostres barris, d'anar a escoles de colors diferents segons el grup social, religió o vaja vosté a saber què.

Dues imatges m'han quedat gravades: la primera la passivitat del sindicat convocant de la concentració davant els insults, vexacions i impropis que algunes persones ens van dirigir; la segona l'odi que es reflectia en les cares de les persones que ens insultaven.

Aquesta Federació ha denunciat la política d'agressió permanent contra l'escola pública, hem denunciat les agressions del Decret Vela, del Decret Wert/Català, de les retallades salarials i l'augment d'hores del professorat, de l'augment de ràtios, de la supressió dels llocs de treball en els IES i CEIP.

En l'Acord d'interins era aquest, l'aconseguit, o el Decretàs, l'horror. Afecta persones amb noms i cognoms i és un Conveni col·lectiu que regula la vida de 12.000 persones, que hem considerat que de cap manera haviem de deixar a mans de l'Administració. El Decretàs era això: dir-li a l'Administració del PP, que sabem com les gasta i per això hem tingut suficient des de 2009, que podia fer el que considerara amb aquest col·lectiu. Un col·lectiu que com he dit té a 12.000 persones de les quals més de 6.000 estan treballant en aquests moments.

En altre ordre de coses **s'ha produït, de nou, la recol·locació en els CEIP de l'aplicació de les retallades de plantilles en aquests;** a la fi han sigut suprimits tots els llocs de primària/francès, transformat altre de primària a primària/anglès i transformat altre de primària/PT a primària/AL. Amb això prop de 400 llocs menys. A més via arranjament escolar s'ha notat l'augment de la ràtio en infantil, però es podran crear alguns llocs... habilitats.

En ensenyament privat i en universitat més de la mateixa cosa: **problemes cada vegada més greus de finançament i més retallades en els plecs que afecten als centres que atenen a menors o persones amb discapacitat,** incidint en l'atac a aquests sectors especialment delicats des d'un punt de vista social.

mavera@pv.ccoo.es

Javier Pérez Ferré
Responsable de Salut
Laboral de la Unió
Intercomarcal

Paco García Alcaraz
Secretari Gral. Intercomarcal
Ensenyament Alacantí-
Marines

CCOO insta la Conselleria d'Educació que complisca les seues responsabilitats quant a riscos laborals

ENTRE MARÇ I ABRIL DEL DARRER ANY, CCOO va presentar quatre denúncies massives sobre incompliments massius quant a salut laboral en tots els centres educatius públics no universitaris de les comarques de l'Alacantí- les Marines, amb indicació expressa en més de 200 centres. Una d'aqueixes denúncies feia referència a la manca de plans d'emergència i d'auto-protecció en tots aqueixos centres.

Enfront de la presentació d'aqueixes denúncies, la consellera del ram, Na Mª José Catalá va realitzar unes **declaracions volcàniques negant aqueixos incompliments** i assegurant que tota la documentació preventiva estava en regla.

No obstant això, la Inspecció de Treball després del preceptiu període d'espera d'al·legacions per part de Conselleria, al·legacions que mai hi van arribar, va acceptar la posició de CCOO i va requerir a Conselleria perquè mensualment s'anara presentant la documentació sol·licitada com avaluacions de riscos generals i psicossocials o reconeixements mèdics i plans d'emergència.

D'allò anterior es desprén, primer, el **profund desco-neixement que sobre aquesta matèria va mostrar la Sra. Consellera** i, segon, que en el sector docent la situació preventiva és més que patètica. La desídia i deixadesa mostrada per la Generalitat Valenciana donen com a conseqüència successos tan lamentables com l'enfonsament del sòl d'una aula en un col·legi de Santa Pola o la caiguda pel vent de la teulada d'un barracó prefabricat usat com a aula. D'aquells pols, aquests llots.

Ací mai passa res, fins que, per desgràcia, passa. Ho-res després de l'assumpte de Santa Pola, la Generalitat **es va apressar a redactar un pla de revisió dels centres amb més de quaranta anys d'antiguitat.**

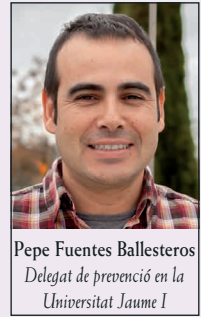
A aquest sindicat ens crida l'atenció que, arran de les denúncies de CCOO, Conselleria està sol·licitant als centres que remeten els seus plans d'emergència i d'autoprotecció. És una mesura absurda i imprudent ja que els directors dels centres escolars no tenen ni la qualificació ni el pressupost necessaris per dur a terme aquests plans tal com estableix la normativa. Però **és més greu l'abandonament de la seua responsabilitat** per part de la mateixa Administració delegar aqueixa funció en els propis centres.

S'està jugant inconscientment amb la integritat física tant de l'alumnat com del sector docent, el llistat de normes incomplides per part de la Conselleria és quilomètric, mentre les autoritats autonòmiques en la matèria continuen mirant cap a altre costat, qualsevol dia es repetiran successos com els indicats i, llavors, probablement, l'Administració torne a embullar-se en noves normes burocràtiques **sense que facen el més fàcil: complir la legislació que ja hi ha.**

UNIVERSITAT

Estructura preventiva a la universitat. Directrius per a l'adaptació de la legislació de prevenció de riscos laborals a la universitat

Pepe Fuentes Ballesteros
Delegat de prevenció en la
Universitat Jaume I

EL MINISTERI D'EDUCACIÓ a través de la Secretaria General d'Universitats fa pública la resolució següent:

"Resolució de 7 de novembre de 2011, de la Secretaria General d'Universitats, per la qual es dona publicitat a l'Acord del Consell d'Universitats, pel qual estableixen directrius per a l'adaptació de la legislació de prevenció de riscos laborals a la universitat, de promoció i extensió de la cultura preventiva a la comunitat universitària."

Actualment, els recursos econòmics dels quals disposa la universitat s'han vist reduïts considerablement. Evidentment, l'econòmic, és un aspecte fonamental per al desenvolupament de qualsevol activitat relacionada amb la prevenció de riscos laborals.

Una estructura preventiva correcta i adaptada als diversos serveis, la seua transferència al conjunt de la comunitat universitària, la determinació de funcions i responsabilitats per als actors implicats. Són determinants per establir uns criteris homogenis encaminats que l'activitat preventiva no haja de veure's necessàriament afectada per aquest aspecte.

Fins i tot, **pot implicar un estímul major si és possible en el desenvolupament d'aqueixa activitat**, aprofitant els ressorts que la legislació quant a prevenció de riscos laborals ha anat posant a l'abast de la societat els darrers temps.

En aqueix sentit, l'acord esmentat pretén:

"1. La promoció de la normativa bàsica, que afavorisca la integració de la prevenció al si de la Universitat Espanyola, propiciant la integració de la prevenció en el conjunt de les seues activitats i decisions.

2. Fomentar la integració transversal de la prevenció de riscos laborals en la formació universitària i estendre determinades accions i garanties preventives a la resta de la comunitat universitària no subjecta al marc de les relacions laborals, en un entorn on prevalguen la seguretat i la salut com a vivència imprescindible per a fomentar una veritable cultura preventiva."

En la UNIVERSITAT JAUME I de Castelló, des de l'any 1999 hi ha una estructura de persones que col·laboren des dels diversos departaments i serveis amb l'Oficina de Prevenció i Gestió Mediambiental. Organitzats en tres nivells N0, N1, N2.

<http://www.uji.es/serveis/prev/infogen/estpreve>

Aquest organigrama preventiu, a través de reunions periòdiques **ha de fer efectiva la implantació del Sistema de Gestió de la Prevenció de Riscos Laborals.**

La responsabilitat quant a LPRL correspon a la institució qui delega al llarg de la seua cadena de comandament i a través d'aquesta

s'estén a la resta de la comunitat universitària. Concretant així la participació efectiva dels treballadors.

Altre aspecte indispensable per a l'eficaç funcionament d'aquesta estructura és sens dubte el document "Instruccions de seguretat i salut en el treball" recentment aprovat pel Consell de Direcció, **prèvia consulta al Comitè de Seguretat i Salut, presentada pel servei de prevenció propi.**

<http://www.uji.es/bin/serveis/prev/prodserv/proc/isstuji.pdf>

En aquest document, mitjançant obligacions i recomanacions s'estableixen instruccions generals de seguretat i salut per a tot el personal, investigadors/es, professors/es, personal en formació, alumnat. I allò que al meu entendre resulta més important, **estableix clarament les figures responsables del compliment dels principis d'acció preventiva establerts en la LPRL.** Com si de recursos preventius en aules, laboratoris, o espais comuns es tractaren.

Aquesta configuració o altres semblants serveixen per a ordenar l'activitat preventiva en les universitats espanyoles. Però sense la deguda atenció a aquests aspectes, l'estructura, corre el risc de veure's abocada merament a això... "L'estructura".

Aqueix és el gran repte de les delegades i delegats de prevenció. Contribuir a dinamitzar la voluntat dels equips de govern, l'activitat i l'assessorament dels serveis de prevenció.

Arreplegar, canalitzar i aprofitar la participació de les persones implicades en els processos productius. Donar publicitat, informar. **Perquè aquests ressorts legals i institucionals contribuïsquen a minimitzar accidents i a una millora contínua en les condicions de treball i d'estudi.**

José Barril Antuña
Delegat de prevenció i
prof. titular d'Universitat
en Universitat Miguel
Hernández d'Elx.

Docents: treballadors d'alt risc laboral i baixa consciència preventiva

SÓN MOLTES LES AMENACES I ELS RISCOS que es deriven de la deterioració constant de les nostres condicions de vida i de treball en un procés constant que s'ha accelerat dramàticament durant els darrers cinc anys. Una de les conseqüències més primerenques d'aquesta deterioració és, precisament, **la pèrdua de "seguretat" en el centre i el lloc de treball**. Com a treballadors/es estem obligats a considerar les condicions d'ocupació i de treball com a part indissoluble de la seguretat i la salut laboral, més enllà d'allò estrictament definit com a "risc laboral" per la Llei 31/1995 de prevenció de riscos laborals.

Òbviament aquesta situació és directament i especialment aplicable als treballadors i les treballadores de l'ensenyament. En el context d'una crisi de caràcter estructural, el sistema capitalista intenta remuntar desmantellant els serveis públics i transferint els sectors potencialment més rendibles a l'àmbit del negoci privat. **L'ensenyament públic, a tots els seus nivells, és una de les dianes prioritàries en aquesta estratègia** que, entre altres mesures, necessita de la precarització de les condicions laborals dels seus treballadors/es: acomiadament de milers de professors interins (desposseïts del dret a vacances remunerades i ara, molts d'aquests, a punt de "caure" fins i tot de la borsa de treball), rebaixes salarials, supressió de pagues i complements, reducció de cobertures de la incapacitat transitòria, sobrecàrrega de treball (augment de les ràtios d'alumnes i del nombre d'hores lectives) o la creixent dificultat en l'obtenció de permisos o reduccions de jornada per atendre situacions personals o familiars complexes; totes aquestes són mesures que incrementen els ja elevadíssims riscos psicosocials que afrontem els treballadors de l'ensenyament (fins a un 84% dels docents manifesta sentir-se "cremat/ada" en el seu treball) i **atempten, no només contra les nostres condicions d'ocupació i de treball, sinó fins i tot contra les nostres condicions de vida i la nostra salut física i mental** (vegeu entrevista a Joan Benach i articles relacionats en el núm. 58, d'octubre de 2012, de la revista de salut laboral de ISTAS-CCOO "por Experiencia").

Sabem que el sector de l'ensenyament és complex, amb centenars de milers de treballadors en milers de centres docents, tant de titularitat pública com privada, repartits per tot l'Estat espanyol, l'activitat del qual es porta a terme en àrees molt diverses del coneixement i en nivells tan dispars com els compresos entre l'educació infantil i la Universitat. La multiplicitat de funcions i contextos dificulta l'establiment i la implementació d'esquemes preventius vàlids amb caràcter general. Allò més preocupant, no obstant això, és que els docents i les docents tendim a considerar-nos immunes als riscos laborals dels quals sí són conscients els treballadors d'altres sectors productius. **Fins i tot els anomenats riscos psicosocials, dels quals els treballadors i les treballadores de l'ensenyament ens trobem entre les seues principals víctimes**, són assumits com a inevitables i intrínsecs al treball docent. Possiblement, aqueix sentiment fal·laç de pertinença a una certa "classe mitjana" professional i intel·lectual, conreat entre el professorat durant les darreres tres dècades, ha impedit el desenvolupament d'una cultura preventiva que, tot i que amb dificultats, sí ha pres en bona part de la resta de

treballadors. La recuperació de la consciència d'allò que realment som, part de la classe obrera, facilitarà alhora que les treballadores i els treballadors de l'ensenyament som conscients dels riscos als quals ens exposem en el nostre lloc de treball. Aqueixa consciència, a més, serà l'única que dotarà de sentit i eficàcia les lluites pels nostres drets laborals, socials i en defensa de l'ensenyament públic.

Un dels tipus de risc que, pel seu caràcter "silenciós", probablement passada més desapercebuda en el nostre centres de treball **és el risc higiènic i, dins d'aquest, el risc químic**. Més enllà d'allò anomenat "mal del guix", afectació de l'aparell respiratori i de les cordes vocals causada per la inhalació de la pols de carbonat càlcic provinent de guixos i pissarres, tant alumnes com professors/es de totes les àrees es troben exposats, d'entrada, als residus de plaguicides cada vegada més freqüentment emprats en campanyes de desinsectació d'edificis públics. Després de recordar que està absolutament contraindicada l'aplicació sistemàtica i periòdica de plaguicides en aquests edificis, especialment si són d'ús docent, hem de tenir en compte que aquestes desinsectacions són operacions de risc. Segons estudis duts a terme a Catalunya, aproximadament 20 de cada 10.000 aplicacions resulten en posteriors intoxicacions, 2 d'aquestes de caràcter greu, dels treballadors que desenvolupen la seua activitat en els locals tractats. Tot i que es tracta d'episodis aguts que poden arribar fins a graus severos d'invalidesa, **mai hem d'oblidar els possibles efectes subclínic derivats de les exposicions diàries a dosis baixes d'aquests compostos**. Hi ha investigacions que mostren subtils defectes cognitius després d'exposicions, d'altra banda asimptomàtiques, a alguns d'aquests plaguicides, la qual cosa ha de ser motiu de preocupació especialment en centres escolars que, a més de treballadors, s'exposen diàriament xiquetes i xiquets de poca edat, usualment més sensibles als efectes adversos de les substàncies químiques.

I no ho oblidem, a més d'exposicions comunes com la dels plaguicides, tots els treballadors de l'ensenyament, siga el que siga la nostra especialitat docent, **ens trobem exposats amb major intensitat a un subconjunt de certes substàncies químiques**: dissolvents, adhesius, formaldehid, pigments, metalls, àcids o bases, productes de neteja... En un estudi realitzat l'any 2003 per la Unió Sindical de Madrid regió de CCOO, es va trobar carcinògens al 77% dels centres docents visitats, per cert, sense que el 84% dels que els utilitzen estiguen dotats d'equips de protecció. La solució òbvia passa per la substitució d'aquests agents químics per substàncies no carcinogèniques. La nostra realitat va per altre camí i me la va mostrar recentment un company de la Universitat: després d'haver substituït el potent mutagen bromur d'etidi, per a visualitzar l'ADN en les pràctiques de laboratori, per altra molècula no genotòxica, però unes 80 vegades més cara, les severes retallades en el pressupost docent de les àrees els estan obligant a plantejar-se la tornada al producte mutagènic. **Ja se sap, el compliment amb l'objectiu de dèficit, i no la salut i la seguretat de treballadors i estudiants, és la "prioritat absoluta"**.

PSEC

La salut laboral enfront de les condicions laborals que hi ha

Mada Macià
Secretària de PSEC

L'ATENCIÓ A L'ALUMNAT duu amb si el desenvolupament d'habilitats laborals i emocionals. Cada persona posseeix unes capacitats determinades que han d'ajustar-se a allò que es demana en el seu lloc de treball, capacitats que determinen la individualitat en el ritme de resolució de la tasca i en l'organització del treball. Quan no hi ha possibilitats de posar en joc aqueixes capacitats estem abocats a la monotonia, manca de flexibilitat cognitiva i restringits a un treball repetitiu, **passant d'una identificació i compromís amb el mateix a un nivell de frustració important.**

L'administració educativa no està proporcionant ni els recursos ni els mitjans, cosa que afecta al funcionament dels centres i al personal que ocupa les seues funcions en aquests. Per contra, presumeix d'allò que anomenen "optimització de recursos" amb allò que redueix l'atenció educativa a l'alumnat, i modifica les condicions laborals, en establir que un mateix educador/a o fisioterapeuta atenga les necessitats educatives específiques de diversos centres de la localitat, o imposant ràtios elevades sobretot en el primer cicle d'infantil 0-3.

Quan els canvis educatius i les noves demandes socials als quals aquests professionals han volgut respondre no han vingut acompanyats de formació, recursos, canvis organitzatius, han tractat d'afrontar, des de la perspectiva personal les conseqüències d'aquests, tirant mà de major energia i esforç en el seu treball, cosa que pot reflectir-se en l'estat d'ànim.

S'ha de poder atendre les diverses demandes informatives, de coneixement i afectives que realitza l'alumnat als quals s'atén el treball centrat en persones es defineix en termes de salut laboral com a factor de risc, ja que la manca d'adequació entre demandes i habilitats **determinen un desequilibri possible i per tant poden generar estrès.**

El temps que cada persona dedica al treball determina el temps que dedica als altres àmbits de la seua vida i a la recuperació de la fatiga acumulada.

En la mesura que hi haja major compatibilitat, menor serà el risc al qual s'enfronten.

COL-LABORACIÓ

Carta d'una alumna a l'escola pública

ESTIMADA ESCOLA PÚBLICA, hui una volta més volen destruir-te, classificar-te, no et volen ací. No et volen en una societat justa, volen tenir-te com l'última opció, com l'opció de la gent que no té diners i no com una escola igualitària, el que hauries de ser. **Ningú hauria de tindre el dret de deixar-nos sense eixa educació de qualitat que tu ets,** eixa que falta tant a la nostra societat i que mai hauria de desaparèixer. La mateixa que ha format a tantíssima gent amb uns coneixements apropiats o immillorables i que pot ser si aquesta no fóra com l'hem lluitat, la nostra societat seria una altra. Seria una societat on, o tens diners suficients per a pagar una escola privada i segurament religiosa, o la teua formació serà... Anem a dir diferent, per no dir fotuda.

Nosaltres t'estimem, estimem que ens tractes a tots per igual, que dins teu no hi haja diferències socials. Eixes injustes diferències que ens classifiquen. Però t'estimem per a sempre, i lluitem per tu, els alumnes volem donar-te l'enhorabona per tot el que has aconseguit, gràcies Escola Pública, per sempre.

ALICIA SANZ, alumna de 3r d'ESO del centre Músic Martí i Soler, de Mislata

Juan M. Soria García
Delegat de Personal i
professor doctor d'ecologia
en la U.V. Estudi General

Malalties professionals en la docència

LA MALALTIA PROFESSIONAL és un concepte legal establert en la Llei general de la Seguretat Social, article 116: *S'entendrà per malaltia professional la contreta a conseqüència del treball executat per compte alié en les activitats que s'especifiquen en el quadre que s'aprove per les disposicions d'aplicació i desenvolupament d'aquesta Llei, i que estiga provocada per l'acció dels elements o substàncies que en aquest quadre s'indiquen per a cada malaltia professional.* No obstant això, **moltes malalties relacionades amb el treball no estan incloses en aquest llistat**, entre altres causes, perquè moltes alteracions de la salut són de tipus inespecífic. D'entre les quals apareixen en el Reial decret de malalties professionals, probablement les úniques que poden afectar als grups de persones docents siguen les causades per agents físics, on s'inclouen l'exposició al soroll, els moviments repetitius, les postures forçades i menys freqüentment les condicions de fred i calor i l'exposició a riscos biològics per malalties transmeses pels alumnes o instal·lacions. **A banda esmentarem les condicions psicosocials adverses**, causants de situacions d'estrés, insatisfacció laboral, fatiga mental, la síndrome del cremat i la depressió.

La legislació vigent només reconeix com a malaltia professional del sector docent **l'alteració dels nòduls vocals a causa d'esforços sostinguts per la veu**. No obstant això, no és causa d'un nombre de baixes significatiu. Mentre que per al personal laboral és el metge de capçalera qui decideix la qualificació de la malaltia, per a les categories pertanyents a MUFACE aquesta decisió és un acte administratiu de l'òrgan de personal que pertany.

La major incidència en patologies sol estar relacionada amb afeccions a les vies respiratòries, les lesions musculoesquelètiques i els trastorns d'origen psicosocial. **No obstant això, són considerades i tractades com a malalties comunes alienes al treball.**

És evident que tots hem estat malalts després d'un contagi general en un centre docent per l'extensió de qualsevol malaltia vírica poc perillosa generalment, com ara gripes, etc. Però també hem conegut com en algun centre educatiu han aparegut malalties més perilloses, que afortunadament no han portat conseqüències greus. D'una banda, és necessària l'adequada formació tant a l'alumnat com als pares per a prevenir l'extensió de les malalties en els centres docents, i **criar a la responsabilitat per a exercir l'absència del lloc de treball (per a un docent) o l'absència de classe (per a l'alumnat)** quan es pateix determinades malalties, especialment de vies respiratòries, la disseminació de les quals és ràpida i el contagi bastant fàcil. No obstant això, els recents canvis legals en la gestió de la incapacitat temporal tenen part de responsabilitat en la declaració de malalties per part dels empleats i empleades públics, especialment en el sector docent. L'Administració pretén jugar amb la salut de docents i alumnes per una mera qüestió econòmica, sense caure en el compte de la perillositat que aquesta situació **pot dur tant en l'àmbit de salut pública com en l'àmbit de la curació a nivell personal de l'afectat.**

Quant als trastorns psicosocials, és més que necessari que es puguin incorporar dins de les malalties professionals. La incidència entre els docents és molt més important ja que són persones que treballen amb altres persones en la tasca educativa i formativa. Un bon resultat en la seua tasca dependrà de la seua bona salut psicosocial en tots els sentits, des de la relació en el seu departament amb tot el col·lectiu docent, a la relació amb l'alumnat, **incloent l'adequada gestió dels conflictes** que poden presentar-se en ocasions entre les persones. Quan tot cau a terra, tant per situacions sobrevingudes en el centre educatiu, com fora d'aquest, la persona entra en una problemàtica psicosocial que, de no resoldre's adequadament, arrossega a la depressió i a altres situacions no desitjables.

Comissions Obreres duu des de fa anys intentant aconseguir l'ampliació de les patologies més comunes l'origen de les quals està en l'activitat laboral docent com a malalties professionals, encara que l'Administració no ha admés fins ara la modificació de les llistes actuals. Mentrestant, **són els serveis de prevenció qui més poden ajudar a tractar de resoldre algunes d'aquestes situacions**, ja que el seu treball, a cavall entre el personal i l'Administració, ajuda en gran manera que puguin prendre's les accions necessàries per a prevenir situacions i col·laborar a solucionar de la millor manera possible les problemàtiques que hagen pogut aparèixer.

La presència d'amiant en els col·legis de primària i secundària

Roberto García Roig
Tècnic prevenció de riscos
laborals de la UPV

Salvador Hidalgo Nadal
Tècnic prevenció de riscos
laborals de la UPV

EL SISTEMA PÚBLIC EDUCATIU s'està sotmetent a canvis i tensions pressupostàries que poden arribar a comportar, no és desgavellat suposar-ho, una disminució dels recursos econòmics disponibles per a tasques de manteniment i inversió en infraestructures educatives de titularitat pública.

Mantenim l'opinió que la conjuntura econòmica no hauria de ser justificació per a aparcar o deixar d'abordar determinats problemes que podrien considerar-se fàcilment com a *prioritaris*, per la seua potencial repercussió: convindrem que en una societat que aspirés a titllar-se a si mateixa com a *moderadament avançada*, la **protecció de la salut dels xiquets i del personal que treballa en els centres escolars, siguen públics o siguen privats, per al cas que abordarem no hi ha distincions, s'hauria de trobar entre aquelles prioritats considerables com a irrenunciables.**

Són de sobres coneguts i científicament irrefutables els danys a la salut (efectes cancerígens, danys pulmonars, etc.) que es poden derivar d'una exposició no controlada a fibres d'amiant: a causa d'aqueixa perillositat, i no a altres causes, aquest material va veure prohibida definitivament la seua fabricació i comercialització a Espanya pel juny de 2002.

A causa de les seues *bondats tècniques* (nül·la conductivitat, aïllament tèrmic, incombustibilitat, etc.) aquest va ser emprat amb profusió a Espanya des de principi dels anys 60 fins a mitjà dels 80: per això és factible pressuposar que hi haurà centres educatius, tan públics com privats, de nou insistim, construïts en aqueix període que contendran amiant en part de les seues instal·lacions, en part dels seus elements constructius, o en ambdós inclusivament.

Sota la premissa que referim en el paràgraf anterior, qui assumira les competències preventives en matèria sanitària podria realitzar-se a si mateix una sèrie de preguntes molt bàsiques, gens espectaculars, com les següents: **en quins col·legis hi ha materials susceptibles de contenir amiant? des de quan estan aquests materials en aqueixos col·legis? presenten cap nivell de deterioració?**... Si es disposa d'una resposta a aquestes preguntes, obtindríem una cosa així com una "fotografia" de l'escena... i aleshores seria possible plantejar-se línies d'acció concretes, establir prioritats d'intervenció, i planificar econòmicament la correcció de les problemàtiques depenent del grau de premura que aquestes presentaren.

Organismes de reconegut prestigi com l'Institut Nacional de Seguretat i Higiene en el Treball, o l'Agència de Protecció del Medi Ambient d'Estat Units són del parer que en col·legis de primària i secundària probablement es troba amiant en una varietat d'elements: en aquells destinats a l'aïllament tèrmic, acústic i de

protecció contra incendis (junes de calderes, farciment de falsos sostres, aïllament de canalització de fluids calents, revestiments ignífugs, etc.); en productes de fibrociment (dipòsits d'aigua, canalitzacions, elements de jardineria, cobertes de fibrociment, etc.) i; en diversitat de productes prefabricats per a ús industrial d'aplicació en les edificacions (portes de sectorització d'incendis, polímers d'aïllament tèrmic, cortines ignífugues, rajoles o sòls vinílics d'alta resistència, etc.)

El risc d'exposició, via respiratòria, a fibres d'amiant varia d'acord amb les característiques de friabilitat del material. Es considera que el risc augmenta amb la friabilitat en presentar una major "facilitat" per a alliberar o desprendre fibres dels materials que el contenen. En menor mesura el risc està condicionat per la tipologia i quantitat d'amiant que continguen aquests materials. No obstant això, encara que un material *nou*, acabat d'emplaçar, siga caracteritzat com a no friable i, per tant, no es constituïska a priori com focus d'emanació de fibres, o aquesta emanació siga pràcticament nul·la, **hem de tenir present que aquesta condició de nou pot amb tota lògica transformar-se o degradar-se al llarg del temps per diferents motius:** trencaments, manipulacions indegudes (forat, tall...) pèrdua de la resistència mecànica del material que el conté, i altres possibles tipus d'accions debilitadores que afavoreixen que el material siga procliu a arribar a una indesitjable condició de *friabilitat* (p. ex.: exposició a la intempèrie, exposició a agressions químiques, etc.)

Una conducta prudent apuntaria que les parts, sobretot aquelles que assumisquen legalment una funció assessora en aquesta matèria —prevenció del risc i promoció de la salut—, i les que posseïsquen capacitat executiva, involucrades en la gestió dels centres d'educació valoraren la conveniència i l'oportunitat de posar en marxa accions orientades, com a mínim, a elaborar un detallat diagnòstic de situació com a necessària primera fase vinculable a una estratègia global, que perseguisca l'adequat control del risc mitjançant el disseny i la implantació de plans d'intervenció amb les mesures correctores oportunes.

Entre les accions correctores advertim que la demolició o retirada dels elements constructius que continguen amiant no ha de prendre's de cap manera a la lleugera, sent únicament aconsellable en aquells supòsits en els quals el dany en el material que haja de ser retirat siga tan sever que cap altra acció pogués impedir convenientment l'alliberació de fibres. **Des d'una perspectiva preventiva el segellament o tancament són mètodes preferiblement aconsellables per a controlar i limitar el risc.**

Magda Sáez Cervera
Tècnica del Gabinet de Salut
Laboral CS CCOO PV

Els disruptors endocrins

Què són?

Els disruptors endocrins o alteradors endocrins són substàncies químiques capaces d'alterar l'equilibri hormonal i la regulació del desenvolupament embrionari i, per tant, amb capacitat de provocar efectes adversos sobre la salut d'un organisme o del seu progenie.

El catàleg de disruptors endocrins és molt ampli i creix dia a dia, comprènent des de productes químics sintetitzats per l'ésser humà fins a substàncies que es troben de manera natural en el medi ambient. S'han identificat de l'ordre de 1.500 substàncies capaces d'alterar el sistema endocrí.

On es troben?

Estan presents en plaguicides (ex. clorpirifós), envasos de productes alimentaris, joguets i altres articles de plàstic (ex. ftalats i bisfenol A), productes d'higiene i cosmètics (ex. parabens, triclosan) entre altres articles d'ús comú, en medicaments, productes de neteja. També es troben en metalls (ex. plom, cadmi, mercuri, níquel), dissolvents (ex. percloroetilè, 1,2,4- triclorobenzé) i resines epoxi utilitzades en recobriments de llandes de menjar i beguda, formant part de moltes pintures i recobriments de superfície així com en els empastaments dentaris.

Quins efectes produeixen sobre els éssers humans?

Són capaços de produir danys en la salut reproductora d'homes produint disminució de la qualitat del semen, criptorquídia

(no descens testicular en xiquets), hipospàdies (inadequada ubicació de l'obertura de la uretra) i en dones produint pubertat precoç, disminució de la fecunditat femenina, síndrome dels ovaris poliquístics, reducció de la fertilitat i danys congènits, endometriosis, aparició de miomes a l'úter.

També poden produir tumors en òrgans hormodependents com el càncer de mama, ovaris, pròstata, testicles i tiroide.

Alteracions en el desenvolupament del sistema neurològic, malalties metabòliques (síndrome metabòlic, diabetis i obesitat) i trastorns del sistema neuroimmunològic (encefalopatia miàlgica/síndrome de la fatiga crònica/síndrome de la fatiga postviral, fibromialgia, esclerosi múltiple.

Quines característiques presenten els disruptors endocrins?

L'exposició no afecta per igual tots els individus, l'exposició uterina té conseqüències de gran magnitud que són difícils de sospitar en individus adults, els seus efectes en l'organisme es produeixen a dosis molt baixes per sota dels límits establerts. L'exposició no sol ser a una única substància amb la qual cosa es poden produir efectes additius o sinèrgics. Els seus efectes negatius poden manifestar-se molt temps després de l'exposició. S'ha vist en diversos estudis que aquestes substàncies estan presents en població de totes les edats i a més els seus efectes varien depenent de l'edat i el sexe de les persones exposades.

Què podem fer?

La primera de les actuacions preventives és l'aplicació del principi de precaució i adoptar mesures urgents per a:

- Evitar l'exposició de xiquets i dones en edat reproductiva, embarassades i lactants.
- Eliminar o reduir tant com siga possible l'exposició a disruptors endocrins.
- Establir nous mètodes d'identificació i mostreig que incloguen totes les substàncies capaces d'interferir al sistema hormonal.

Més informació sobre disruptors endocrins:

- Disruptors endocrins: Noves respostes per a nous reptes <http://www.istas.net/web/abreenlace.asp?idenlace=9649>
- Llistat de substàncies disruptores endocrines http://www.istas.net/risctox/dn_risctox_dis.asp

Mètode ERGOPAR.

Un procediment d'ergonomia participativa per a la prevenció de la salut laboral

Conrado Daza Cámara
Delegat de prevenció del
Comitè de Salut Laboral
d'AVAPACE

LA PARTICIPACIÓ ACTIVA dels treballadors i les treballadores és imprescindible en la prevenció dels riscos laborals, sobretot quan els trastorns de la salut laboral són de l'àmbit de les malalties musculars i esquelètiques relacionades amb les condicions de treball.

Aquesta reflexió és la que ens va convidar a participar el personal laboral d'AVAPACE, entitat sense ànim de lucre dedicada a **l'atenció integral de xiquets/es i adults/es amb paràlisi cerebral**.

El treball que realitza el personal laboral d'atenció directa amb els usuaris dels serveis de l'entitat, comporta un esforç físic i psicològic que propicien riscos laborals, donant lloc a trastorns musculars i esquelètics. Per això, el mètode ERGOPAR se'ns va presentar per part d'ISTAS i de la Secretaria de Salut Laboral i Medi Ambient FECCOO PV com **una excel·lent oportunitat per a poder examinar la nostra situació de salut laboral d'una manera directa**, ja que van ser els mateixos treballadors i treballadores afectats els qui van cercar les solucions derivades després de l'anàlisi de riscos destacats i les seues causes, realitzant una proposta consensuada de mesures preventives segons cadascuna de les tasques laborals, i per últim aconseguir una arborització de les mesures preventives després de la presentació de l'informe corresponent a l'empresa i al Comitè de Salut Laboral.

L'aplicació d'aquest procediment d'ergonomia participativa, començarà per l'elecció del lloc de treball que es puga considerar més necessitat de prevenció, i aquest serà considerat en el de cuidador/a de residència. Després de la formació pertinent al Grup Ergo (grup de treball amb autonomia compost per treballadores/es i amb capacitat per a planificar i implementar cada fase del programa), **es van realitzar anàlisis de les tasques de treball del cuidador/a de residència i els riscos que podien comportar aquestes tasques**.

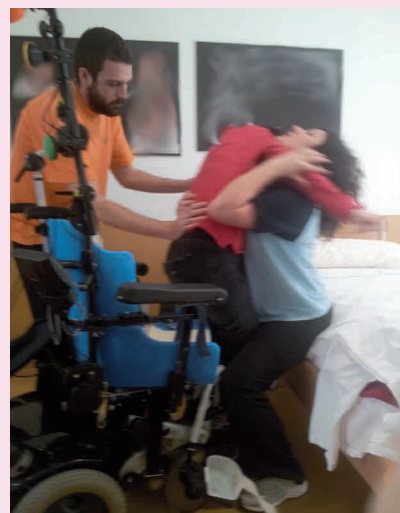
En tot moment es realitzaven comunicats d'informació sobre l'esdevenir del Grup Ergo i quina manera tenien per fer arribar les seues opinions sobre aquesta. Amb la informació arreplegada sobre les tasques, riscos i causes contrastades amb els treballadors/es es va passar a cercar propostes de mesures preventives que van ser igualment analitzades pel personal cuidador de la residència. En arreplegar les opinions sobre l'anàlisi de les mesures preventives, vam passar des del Grup Ergo a donar-li un ordre de prioritat a aquestes mesures consensuades pel cercle de prevenció, on la participació activa dels cuidadors/es va ser fonamental. Tenint una

visió realista del marc de salut laboral, d'un sector professional, que en el seu esforç físic d'atenció directa a persones amb necessitats de suport, en la majoria de les activitats que realitzen, **es veuen embolicats en riscos de salut laboral com a conseqüència de trastorns musculars i esquelètics, causats per malaltia o accident laboral**.

Per això, la visió del Mètode ERGOPAR sobre els riscos ergonòmics i l'eficax procediment participatiu del treballador/a fan que siga una eina excel·lent per a combatre aquests riscos. Alhora es promou la seguretat i la salut dels treballadors/es mitjançant la informació, consulta i participació, s'elaboren proposades, s'avaluen els riscos, s'inclouen indicacions per al seguiment de les mesures preses afavorint la integració de l'activitat preventiva de l'empresa.

Des de l'equip que ha treballat el Mètode ERGOPAR en AVAPACE us convidem a seguir els mateixos passos que hem donat, amb la col·laboració inestimable d'ISTAS i de la Secretaria de Salut Laboral i Medi Ambient FECCOO PV, perquè tots aquells que tenen riscos de salut laboral semblants al nostre sector laboral o altres sectors, on els factors de risc produeixen trastorns musculars i esquelètics, **puguen utilitzar aquesta eina de participació activa de treballadors/es en l'àmbit de la salut laboral**.

Conrado Daza Cámara i Jorge Moliner Piqueras
Delegats de prevenció del Comitè de Salut Laboral d'AVAPACE

Begoña Bataller Pla
Mestra CPCI i delegada
de prevenció en el Centre de
Paràlisi Cerebral de Creu Roja

Experiència d'aplicació del mètode ERGOPAR en centre de paràlisi cerebral infantil de Creu Roja

EL NOSTRE CENTRE és un col·legi específic concertat que atén cinquanta alumnes d'edats compreses entre 3 i 21 anys, afectats de paràlisi cerebral i patologies afins. Les característiques més comuns del nostre alumnat són les alteracions del moviment i la postura, trastorns musculars i esquelètics i dèficits sensorials, fent-los completament dependents de l'adult per a qualsevol de les activitats de les seues rutines diàries. Un alt percentatge d'aquests xiquets no tenen adquirida la marxa i es desplacen en cadira de rodes. La plantilla de treballadors/es d'atenció directa amb l'alumnat està formada per 10 mestres, 9 educadores, 3 fisioterapeutes, 2 logopedes i 1 infermera. La mitjana d'antiguitat del personal del centre ronda els 20 anys.

El darrer mes de març del 2012 **des de la Federació d'Ensenyament de CCOO PV es van posar en contacte amb les delegades de prevenció, per informar-nos sobre l'existència d'una metodologia d'ergonomia participativa per a la prevenció de trastorns musculars i esquelètics en els treballadors.** Aquest projecte ens va semblar molt interessant i decidim tenir un primer contacte amb la tècnica d'ISTAS i la secretària de Salut Laboral de la Federació perquè ens explicaren i informaren sobre el mètode Ergopar, solament va bastar aqueix primer contacte per a voler col·laborar-hi. Vam transmetre la informació a totes les companyes i els companys del centre i la seua resposta va ser la mateixa que la nostra, a més de comprometre's a col·laborar-hi. Així doncs, el mes de maig estàvem ja ficades en matèria: es va constituir el grup Ergo amb la tutora del mètode, la tècnica d'ISTAS, les dues delegades de prevenció i la directora del centre i es van planificar 8 mesos de treball.

Es va elegir com a àmbit d'intervenció als 9 educadors/es, que es van involucrar al cent per cent en tot el procediment i gràcies a aquesta implicació **es van detectar els nostres principals riscos:**

- Postures del cos sencer: dempeus, a la gatzoneta, de genolls...
- Postures de coll/cap i esquena/ tronc: inclinacions, girs.
- Manipulacions de càrregues personals i de materials: agafar, deixar, mantenir càrregues, espentar, arrossegar...

D'aquests riscos es deriven la nostres lesions més freqüents: contractures musculars en zona cervical i lumbar, epicondilitis, dolors articulars, afeccions neurològiques per atrapament o compressió de nervis...

Una vegada analitzades causes i riscos, havíem de cercar solucions i en aqueix punt ens trobem amb molts dubtes i fins i tot contradiccions. Ens era difícil expressar per què realitzem les àrees d'una manera, per què en moltes ocasions desconfiem de l'ús d'ajudes tècniques... **També detectem un desconeixement de materials i accessoris que ens faciliten el treball, i que algunes de les mesures o solucions que es podrien plantejar no són compatibles** amb la nostra visió educativa i pedagògica. Un exemple seria que arribem a la conclusió que treballar en sòl (la majoria del nostre alumnat està en matalassets), era una de les principals causes de l'augment de risc ergonòmic perquè romanem molt temps en posició de genolls i amb l'esquena inclinada i tot i així vam decidir no eliminar les tasques que es realitzen en el sòl, sinó que cerquem solucions amb materials i posturals correctes perquè treballar d'aqueixa manera no augmente el risc de lesions. Aquesta va ser una de les mesures que vam adoptar però va haver unes altres com l'adquisició i adaptació de materials: tamborets adequats, material d'agafar ergonòmic, materials més lleugers... Però la principal i la que considerem imprescindible, **és la formació específica, tant en ergonomia com en mesures preventives, així com la correcta definició dels procediments de treball.**

Una vegada conclòs el Projecte, i amb gran satisfacció pel treball realitzat, solament ens queda poder implantar les mesures acordades, almenys les més rellevants a causa de la situació econòmica actual.

Experiències d'ergonomia participativa en quatre centres d'atenció a la discapacitat

M.ª José Sevilla Zapater
Ergònoma de ISTAS
CCOO

AL LLARG DE 2012, la Federació d'Ensenyament ha desenvolupat **quatre experiències en ergonomia participativa en centres d'atenció a persones amb discapacitat** amb el finançament de la Fundació per a la Prevenció de Riscos Laborals (FPRL, acció IS- IS-0173/2011).

L'interés per analitzar els riscos ergonòmics d'aquest sector, emana de les dades obtingudes en un estudi realitzat l'any 2011 (FPRL, acció IS- 193/2010) que mostra com a principal risc laboral, l'exposició a factors ergonòmics directament relacionats amb el col·lectiu amb el qual es treballa —persones amb discapacitat— dependents tant físicament com psicològicament.

La ineficàcia de la prevenció dels riscos ergonòmics en aquest sector, va fer que la Federació cercara per a l'anàlisi, altres alternatives metodològiques, altra manera de fer prevenció, incorporant en el desenvolupament del projecte un procediment participatiu anomenat **Mètode ERGOPAR**, desenvolupat per ISTAS (Institut Sindical de Treball, Ambient i Salut) i validat l'any 2011. El seu objectiu és prevenir els danys musculars i esquelètics d'origen laboral mitjançant la implementació de mesures preventives en els llocs de treball, creant un grup de treball (Grup Ergo) en el qual participaran la direcció de l'empresa, tècnics en prevenció, treballadors i treballadores i els seus representants legals.

Les diferències fonamentals que ofereix el Mètode ERGOPAR en comparació amb la manera de fer tradicional són les següents:

- Defineix un procediment en el qual els ocupants del lloc analitzat participen en cada fase (principalment, identificant els danys i els factors de risc ergonòmics, les seues causes i en l'elaboració de la proposta de mesures preventives), ja siga directament o a través dels seus representants legals.
- Permet analitzar els riscos ergonòmics de llocs en una jornada completa, tenint en compte tots els factors de risc del conjunt de tasques.
- Permet obtenir un informe de resultats sobre danys i factors de risc del col·lectiu de treballadors/es que ocupa el mateix treball.

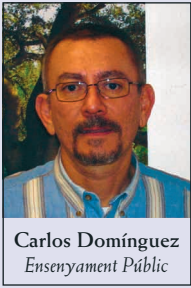
Com a conclusions del projecte, cal indicar que les quatre empreses participants han coincidit en **l'elecció del lloc de**

treball de cuidador/a (altres denominacions, educador/a o auxiliar). En les quatre empreses, els cuidadors/es estan realitzant les mateixes tasques diàries: activitats domèstiques, trasllats de l'usuari fora i dins del centre, dutxes i lavabo, vestit i desvestit, alimentar, transferències i mobilitzacions... El motiu de l'elecció ha estat també coincident: les elevades exigències físiques del lloc de cuidador/a.

Les **molèsties i el dolor per trastorns musculars i esquelètics comuns en les quatre empreses**, segons la percepció dels cuidadors/es enquestats afecten l'esquena lumbar, coll, canells i mans i genolls. **Els factors de risc comuns** són les accions de caminar, inclinar esquena/tronc cap avant, agafar i/o deixar manualment usuaris i espentar i/o arrossegar usuaris/àries que caminen o l'equip en el qual està.

Quant a la **proposta de mesures preventives elaborada pels diversos grups de cuidadors i cuidadores** (segons el Mètode ERGOPAR, cercles de prevenció), s'han obtingut solucions preventives que comporten el redisseny de l'espai de treball per a l'ús de mitjans mecànics (ex. reformar els banys dels usuaris, reformar la piscina...), també mesures tècniques que eleven el plànol de treball i/o milloren el suport lumbar del cuidador/a (ex. col·locar rodes als llits, comprar cadires regulables en altura, ús de coixins de lactància quan es treballa en matalasset, ús de rajoles de ioga per a asseure's...), organitzatives (ex. evitar activitats en matalasset realitzant-les en llitera, crear mecanismes de coordinació entre cuidadores i departament de compres, replantejar els itineraris dins i fora del centre per evitar desplaçaments innecessaris...) i mesures orientades a la millora de la formació dels ocupants del lloc, tant en matèria preventiva (coneixements per a la identificació de factors de risc ergonòmics i les seues causes) com en la definició de procediments de treball clars que faciliten el desenvolupament de la tasca (tasques a desenvolupar entre dues persones, ús d'equips mecànics, particularitats de l'usuari...).

El nombre total de cuidadors i cuidadores que han vist millorades les seues condicions de treball amb aquest projecte, és de 85, veient a més amb el Mètode ERGOPAR com **en l'empresa s'inicia una dinàmica participativa**, que comença a comptar amb ell i amb ella, donant-los veu, considerant-los font d'informació fonamental per a assolir una prevenció dels riscos laborals eficient i eficaç.

Carlos Domínguez
Ensenyament Públic

S'ha aplicat la Llei 38/1999, de 5 11/99, d'ordenació de l'edificació a les obres dels centres educatius del País Valencià?

L'OBJECTIU D'AQUESTA LLEI és regular els processos del projecte i l'edificació, així com la regulació i la responsabilitat dels agents que intervenen en el procés de construcció, lliurament de l'obra i les garanties d'aquesta.

També defineix la responsabilitat civil dels agents que han intervingut en el Projecte i l'edificació, tant els danys materials en l'edifici, com per actes propis com de tercers que han intervingut qualssevol dels processos.

Els terminis de responsabilitat s'estableixen en períodes d'un, tres i deu anys, segons els diversos danys. També obliga a prendre assegurances de responsabilitat, que haurien de fer cara enfront de les contingències d'una obra mal acabada.

Un altre dels aspectes que regula aquesta normativa és l'estalvi d'energia i aïllament tèrmic, per a l'ús racional de l'energia (Cf. capítol II art. 3 c.3), tema crucial als centres educatius, on es passen diverses hores al dia asseguts, en actitud d'escolta, atenció i treball en pupitres o escriptoris.

En el capítol III d'aquesta normativa s'especifiquen les figures dels "agents de l'edificació", així com els requisits de formació i la responsabilitat de cadascun en el Projecte i l'edificació, no deixant res a l'atzar o a la improvisació.

En el capítol IV s'especifica tot allò concernent a les "responsabilitats i garanties", és a dir, la responsabilitat civil dels agents que intervenen en el procés de l'edificació, així com les garanties per danys materials ocasionats per vicis i defectes de la construcció. Més encara, s'especifica l'obligatorietat de prendre "assegurances de danys materials" i les condicions que han de complir. (Cf. art. 19 1.ss)

Aquesta Llei 38/1999 sembla que va ser publicada i exigida per a alguns constructors/es i promotors/es, **però eximint de responsabilitats l'antiga CIEGSA i les empreses subcontractades** que realitzaven les edificacions dels centres educatius. Perquè a data d'avui no s'ha publicat cap memòria en la qual apareguen les "responsabilitats civils de la construcció de centres educatius" que han hagut d'assumir les constructores subcontractades o la mateixa CIEGSA.

Què hauria d'haver passat perquè aquestes responsabilitats s'executaren en tots aquells casos on els edificis dels centres educatius han patit defectes, vicis, nyaps i altres martingales en el procés d'execució del Projecte i la construcció dels edificis, així com dels materials utilitzats?

És irònic advertir com aquells que odien tant els serveis públics, **veuen en allò públic un negoci i després no assumeixen les responsabilitats que són de Llei**. Quan treballar per al públic és un bon negoci i els amics/igues ens eximeixen de responsabilitats, com si allò públic no fóra de ningú i té igual el control de qualitat, perquè els usuaris seran sempre els responsables del seu bon o mal ús.

No estranya que allò públic siga deficitari, quan el dèficit no el causen els usuaris, sinó els gestors i les gestores dolents. Perquè no exigir responsabilitats de Llei als qui fan negoci amb allò públic i **es lucren amb obres mal acabades** i amb baixa qualitat és fer d'allò públic una cosa ruïnosa per a les arques del poble.

Posteriorment ve la segona part, en la qual condemnem i difamem els serveis públics, advertint la població que ella és privilegiada i usuària dolenta de sengles serveis, mal gestionats interessadament o amb premeditació i traïdoria... Amb quines motivacions? I per quines raons?

Tan dolents gestors dels serveis públics hem tingut que en molts casos no van exigir el compliment de la Llei 38/1999? Que ens trobem casos d'edificis educatius amb fanals enmig d'una pista de bàsquet... o amb parets revestides de rajoles que es desenganxen perquè el control de qualitat ha estat nefast.

Quan no tenim vergonya o quan actuem maliciosament, amb premeditació i traïdoria, **és normal que la dolenta gestió d'allò públic passe factura. I la pagarà sempre el mateix, el poble, l'usuari.**

FORMACIÓ

Jornada d'Intercanvi d'Experiències docents. 2ª edició

PLA DE FORMACIÓ EMPLEATS PÚBLICS 2013 AFEDAP

A VALÈNCIA, el 13 d'abril i el 18 de maig, de 9.00h a 14.00h

Lloc: CENTRE SINDICAL Primer de MAIG, c/ Serrans, núm. 13 de València

PROGRAMA

Dissabte 13 d'abril:

- 9.00 h. Benvinguda i inscripció.
9.15 h. Performance: Creacicle.
9.30 h. Presentació.
10.00 h. **Mesa d'Experiències I:**
La utilització de les NTIC i l'educació per al desenvolupament.
— CEIP Mare de Déu del Pilar de Bonrepós.
— CEIP El Barranquet de Godella.
— CEIP Cervantes de Godella.
11.00 h. Descans
11.20 h. **Mesa d'Experiències II:**
— *L'Escola de Formació de Persones Adultes com a cercle càlid.* A càrrec de professorat de l'EFPA Vicent Ventura.
— *Trajectòria en educació emancipadora a les escoles: Grup Mestre Ripoll.* Joan Simarro, membre del Grup Mestre Ripoll.
— *El treball amb les AMPA: noves vies per a treballar per una educació de qualitat.* Seminari de Cooperació i Educació per al Desenvolupament de Pau i Solidaritat.
12.20 h. **Mesa d'Experiències III:**
— *Experiències de COMUNITATS D'APRENENTATGE quant a l'educació per al desenvolupament.* Inmaculada González, Seminari de Coop. i ED de Pau i Solidaritat.
— *Experiències d'APRENENTATGE-SERVEI pel que fa a l'educació per al desenvolupament.* Maria Navarro, psicopedagoga, docent dels cursos de NTIC i intel·ligència emocional de Forem PV-Federació d'Ensenyament PV.
13.10 h. Experiències d'utilització d'EDUCACIÓ 2.0 i NTIC quant a una educació transformadora.
Laura Ferré. Seminari de Cooperació i Educació per al Desenvolupament de Pau i Solidaritat.
13.40 h. Conclusions i qüestionari d'avaluació.
14.00 h. Tancament

Dissabte 18 de maig:

- 9.00 h. Benvinguda, inscripció i presentació.
9.30 h. Ponència Marc: **"L'EDUCACIÓ, EINA DE TRANSFORMACIÓ SOCIAL?"**
Dr. Francesc J. Hernández Dobón. Professor del Departament de Sociologia i Antropologia Social, de la Facultat de Ciències Socials de la Universitat de València.
11.15 h. L'experiència del CEIP Nuestra Señora del Carmen d'Aldaia (Barri del Crist) en la utilització de les NTIC i l'educació per al desenvolupament.
11.30 h. Descans
11.45 h. Ponència Marc: **"ALTERNATIVES ECONÒMIQUES A LA SITUACIÓ MUNDIAL ACTUAL: reptes al Sud i al Nord"**
Dr. Arcadi Oliveres. Professor d'economia internacional de la Universitat Autònoma de Barcelona, director de Justícia i Pau.
13.50 h. Conclusions i qüestionari d'avaluació.
14.00 h. Tancament

Més informació i INSCRIPCIONS:

FUNDACIÓ PAU I SOLIDARITAT PV. C/ Convent Carmelites, 1. València. Telèfon: 963 392 646

Correu electrònic: edc-pauisolidaritat@pv.ccoo.es www.pv.ccoo.es/ensenyament

NOTA IMPORTANT: És requisit imprescindible per poder participar en aquesta activitat tenir la condició de empleada o empleat públic l'any 2013. Les persones que participen en l'activitat hauran d'aportar una nòmina de l'any 2013, fotocòpia del DNI i complimentar en l'original el full d'inscripció.

FITXA D'AFILIACIÓ

ALTA ☐ **MODIFICACIÓ** ☐

Persona o organització que remet la fitxa: _____

DADES PERSONALS

DNI/NIE/NIF	COGNOMS	NOM
ADREÇA	CODI POSTAL	
LOCALITAT	PROVÍNCIA	
DATA DE NAIXEMENT	NACIONALITAT	
TELÈFON FIX	TELÈFON MÒBIL	E-MAIL
TITULACIÓ		

DADES DEL CENTRE DE TREBALL

CIF EMPRESA	NOM EMPRESA	SEGURETAT SOCIAL EMPRESA
NOM DEL CENTRE DE TREBALL		
ADREÇA DEL CENTRE	LOCALITAT	
CODI POSTAL	TELÈFON	FAX
CONVENI COL·LECTIU D'APLICACIÓ	E-MAIL	
	CODI CONVENI	

SITUACIÓ LABORAL

FUNCIONARI/ÀRIA	INTERÍ/INA	TEMPS COMPLET	TEMPS PARCIAL
FIX/FIXA	TEMPORAL	BECARI/ÀRIA	NO DOCENT (PSC)
ATURAT/ADA (COBRA PRESTACIÓ)	ATURAT/ADA (COBRA SUBSIDI)		ATURAT/ADA (NO COBRA)

DADES DE GESTIÓ

TIPUS DE QUOTA	QUOTA GENERAL	QUOTA REDUÏDA
DATA D'AFILIACIÓ	QUOTA ESPECIAL PERIODICITAT DEL REBUT	TRIMESTRAL
		SEMESTRAL
		ANUAL
		FORMA DE PAGAMENT
		NÒMINA BANC

DADES PROFESSIONALS

COS/NIVELL	TITULAR DEL CENTRE	SUBSECTOR
	CONSELLERIA UNIVERSITAT	INFANTIL PRIMÀRIA SECUNDÀRIA
	TITULARITAT PRIVADA	BATXILLERAT FPA CICLES FORMATIUS
		ENSENYAMENTS ESPECIALITZATS MENORS NO REGLAT
ATURAT/ADA, INTERÍ/INA: BORSES DE TREBALL DE LES QUALS VOLS INFORMACIÓ		ATENCIÓ A DISCAPACITATS CENTRES ESPECIALS D'OCUPACIÓ PAS FUNCIONARI/ÀRIA
NO DOCENT: CATEGORIA, GRUP, etc.		PDI FUNCIONARI/ÀRIA PDI LABORAL PAS LABORAL
DOCENT: ESPECIALITAT QUE OCUPES		ALTRE SUBSECTOR:

DADES BANCÀRIES PER DOMICILIAR EL REBUT

TITULAR DEL REBUT	
TITULAR DEL COMPTE	
BANC/CAIXA	OFICINA
ADREÇA	LOCALITAT
ENTITAT	OFICINA
DC	NÚMERO DE COMPTE
Distingits senyors, amb càrrec al meu compte i fins nou avís, pregue que atenguen aquesta ordre de domiciliació.	
SIGNATURA:	